

A minisztertanács letárgyalta, a hivatalos lap közli a zsidókérdés megoldásával kapcsolatos rendeleteket

A kormány nyilatkozatban ad tájékoztatást programjáról

A MTI jelenti:

A kormány tagjai Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével szerdán délelőtt 11 órakor minisztertanácsot tartottak, amely rövid megszűnés után egész napon át folyt és este 10 órakor ért véget.

A minisztertanács a miniszterelnök indítványára elhatározta, hogy a kö-

zeli napokban kormánynyilatkozatban ad tájékoztatást a kormány programjáról, majd az illetékes tárca-miniszterek előadásában letárgyalta a zsidókérdés megoldásával kapcsolatos rendeleteket, — ezek pár napon belül megjelennek, — a továbbiakban pedig időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott.

Három rendelet a zsidókérdésben

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a kormány 1200, 1210 és 1220—1944. M. E. számú rendeleteit.

Az első rendelet szerint tilos nemzsidó nőt vagy férfit háztartási alkalmazottnak foglalkoztatni olyan háztartásban, amelynek zsidó tagja van, vagy amelyhez tartozó lakásban zsidó lakik; a rendelet hatálybalépésekor a tilalom alá eső alkalmaztatások 1944. április 30. napjával megszűnnek. A háztartási alkalmazotti fogalma alá esnek a rendelet rendelkezéseire képest a házi és belső cselédek, a bejárónők, a háztartási tisztviselők, a nevelők, társalkodók, felolvasók, valamint általában azok a nők és férfiak, akik a háztartásban vagy a család körében akár pénzügyi, akár természetbeni ellenszolgáltatásért (például lakás adás-ért) rendszeresen személyes szolgál-

latot teljesítenek.

A második rendelet szerint a zsidókat az állam, törvényhatóság, község, közintézetek, közalapítványok, köztestületek és közüzemek szolgálatából — ideértve a Magyar Nemzeti Bankot, a Pénzügyi Központot és az Országos Központi Hitelszövetkezetet is — el kell bocsátani. A zsidók közmegbízatait: közjegyzői, közjegyzőhelyettesi, hites tolmácsi, bírósági szakértői megbízatait és szabadalmi ügyvivői jogosítványait meg kell szüntetni, végül a zsidó ügyvédek 1944 május 3-ig az ügyvédi kamarából törölni kell.

Végül a harmadik rendelet szerint a zsidók sajtókamarai, továbbá színművészeti és filmművészeti kamarai tagságát a kamarából való törlés útján 1944 április 30-ig meg kell szüntetni.

Kit tekintenek zsidónak?

Az említett rendeletek a zsidó fogalmának meghatározásában a fajvédelmi törvényt, tehát az 1941. XV. t. c. 9. és 16. §-át veszi alapul.

Ehhez képest a rendeletek szempontjából nem zsidónak minősül az, akinek legfeljebb egy nagyszülője született izraelita hitfelekezet tagjaként. Azok pedig, akiknek két nagyszülője kereszténynek, két nagyszülője izraelitának született (ugynevezett félvérek) nemzsidónak abban az esetben minősülnek, ha kereszténynek születtek vagy legalább életük hetedik évének betöltése előtt kereszténnyé váltak. Az említett félvérek közül azonban azok, akiknek zsidó fajú szülője a házasságkötés előtt nem tért át, csak akkor minősülnek nemzsidónak, ha nem kötöttek házasságot olyan személlyel, akinek akár-

csak egy nagyszülője is izraelitának született. A „zsidó” fogalom meghatározás egyébként teljesen megegyezik a honvédség szempontjából használt fogalom meghatározással, tehát, aki honvédségi szempontból nemzsidó, az a most közzétett rendeletek szempontjából is nemzsidónak minősül.

Kivétel a helyzetbe juttatják a rendeletek a zsidók közül azokat, akik elöltség előtt tanúsított vitéz magatartásukért arany, vagy legalább két ízben I. osztályu ezüst vitézségi érmet, vagy kardokkal ékesített III. osztályu vas-koronarendet, vagy annál magasabb kitüntetést kaptak, továbbá, akik 75 százalékban hadirokkantak, végül akik az 1919-es ellenforradalmi mozgalmakban szerzett kimagasló érdemeikért vagy a visszacsatolt területeken az elcsatolás ideje alatt tanúsított kimagaslóan magyarhű magatartásukért az Országos Vitézi Széktől vagy az illetékes kormányhatóságoktól mentesítő okiratot kaptak.

A zsidótulajdonban levő gépjárműveket be kell jelenteni

A kormány a honvédelmi törvényben kapott felhatalmazás alapján elrendelte, hogy a gépjárművel (személyautó, teherautó, motorkerékpár, stb.) rendelkező zsidók kötelesek április 8-ig ajánlott levelezőlapon a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium X. szakosztályához bejelenteni a következő adatokat:

A gépjármű tulajdonosának nevét, foglalkozását és lakását, a gépjármű forgalmi rendszámát (illetve volt rendszámát), nemét (személyautó, teherautó, motorkerékpár, stb.), gyártmányát, jelenlegi tárolási helyét és gumibroncsainak darabszámát,

végül, hogy a gépjárműnek van-e E vagy U jelzése, van-e honvédelmi

igénybevétel alól mentesítése, vagy jelenleg a honvédség által ideiglenesen igénybe van-e véve.

Annak megállapításában, hogy a rendelet szempontjából ki a nemzsidó és ki a zsidó, az 1941. évi XV. t. c. 9. és 16. §-ainak rendelkezései irányadók azzal, hogy nemzsidó az olyan személy is, aki származására és vallására nézve az említett 9. §. utolsó bekezdésében foglalt meghatározásnak

Kormányrendelet a zsidók megkülönböztető jelzéséről

A hivatalos lap pénteki száma közli a m. kir. minisztérium 1240/1944. M. E. számú rendeletét a zsidók megkülönböztető jelzése tárgyában. A rendelet így szól:

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939. II. tc. 141. szakaszának 2. bekezdésében, valamint 212. szakaszában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §. A jelen rendelet hatálybalépésétől kezdődően minden hatodik életévét betöltött zsidó személy — nemre való tekintet nélkül — köteles házon kívül felső ruhadarabjának bal mellrészén jól láthatóan tizszer tíz centiméter átmérőjű szövet-, selyem- vagy bársonyanyagból készült kanarಿಸárga színű hatágu csillagot viselni.

Az előbbi bekezdésben említett megkülönböztető jelet könnyen el nem távolítható módon kell a ruhára — varrással — ráerősíteni.

2. §. Annak a megállapításában, hogy a jelen rendelet alkalmazása szempontjából, ki a nemzsidó és ki a zsidó, az 1941. évi XV. t. c. 9. és 16. szakaszainak rendelkezései az irányadók azzal, hogy nemzsidó az olyan személy is, aki származására és vallására nézve az említett 9. §. utolsó bekezdésében foglalt meghatározásnak megfelel, feltéve, hogy nem kötött, illetve mindaddig, amíg nem köt házasságot zsidóval vagy olyan nemzsidóval, akinek egy vagy két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született.

3. §. A jelen rendelet első §-ában foglalt rendelkezés nem terjed ki arra a zsidóra, akit az 1914—1918. évi háborúban az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért arany, vagy legalább két ízben I. osztályu ezüst vitézségi éremmel vagy mint főtisztet a kardokkal ékesített III. osztályu vas-koronarenddel vagy annál magasabb, de ugyancsak a kardokkal ékesített kitüntetéssel vagy mint törzstisztet a kardokkal ékesített III. osztályu vas-koronarendnél magasabb, de ugyancsak a kardokkal ékesített kitüntetéssel tüntettek ki, ugyiszintén arra sem, aki legalább 75 százalékos hadirokkant, végül arra sem, aki az 1939. IV. t. c. 2. szakasza első bekezdésének 6. pontjában, a 7720/1939. M. E. számú rendelet 66. §-ában, a 2220/1941. M. E. számú rendelet 3. §-ában vagy a 8550/1941. M. E. számú rendelet 2. §-ában meghatározott kivétel alá esik.

4. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezéssel nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő, aki a jelen rendelet 1. §-ában foglalt rendelkezésnek nem tesz eleget.

A pénzbüntetésre az 1938. évi X. tc. rendelkezései irányadók azzal az eltéréssel, hogy a pénzbüntetés legmagasabb összege az 1939. évi II. tc. 212. §-ának első bekezdésében meghatározott mértékig terjed.

A pénzbüntetés átváltoztatására pedig az említett paragrafus 4. bekezdé-

megfelel, feltéve, hogy nem kötött házasságot zsidóval vagy olyan nemzsidóval, akinek egy vagy két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született.

A bejelentési kötelezettség elmulasztása vagy valótlan adatok bejelentése súlyos büntetést von maga után.

A rendeletet a hivatalos lap pénteki száma közli s az azonnal érvénybe lép.

seben foglalt rendelkezést kell alkalmazni.

Az első bekezdésben meghatározott kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén az m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntetői bíróságnak hatáskörébe tartozik. Harmadfokon a belügyminiszter bíraskodik.

5. §. Ez a rendelet 1944 április 5. napján lép hatályba. Végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

Zsidó Központi Tanács

A Magyar Zsidók Lapja bejelenté, hogy megalakult a Zsidó Központi Tanács, amely az egész zsidóság meghatalmazott és felelős szerve s az tartja fenn a hatóságokkal az érintkezést.

Ugyane közlés szerint zsidónak nem szabad elhagynia Budapest területét, tilos engedély nélkül lakást változtatnia. Vidékről nem jöhet Budapestre zsidó, a vidékről ujjában érkező zsidó nyomban bejelentendő. Utazási vagy lakásváltoztatási kérelmeket a Központi Tanács útján kell benyújtani.

Értékeltek ki a lopott tárgyakat

csak kihágás címén kétheti elzárásra ítélte. Kocsis Tibor dr. királyi ügyész indítványára a bűnper iratait újból visszaküldik az ügyészséghez és valamennyiük ellen árdrágítás miatt is megindítják a bűnvádi eljárást. Az ítélet nem jogerős.

Máglyát gyújtott ingóságából és felvágta ütőereit — mert elbocsátották

Szatmárnémeti, ápr. 6.

A Zsidók Központi Tanácsa

Korlátlan intézkedési köteleességet kapott minden zsidó szellemi és anyagi javai felett „Életükkel felelnek az utasítások végrehajtásáért...”

Mint a Magyar Zsidók Lapja új száma közli, a magyar hatóságok utasítására és kinevezése alapján megalakult a Magyar Zsidók Központi Tanácsa. A Tanács hatáskörébe tartozik mindenki, aki az izraelita felekezethez tartozik, vagy aki a legújabb rendeletek értelmében zsidónak számít.

A magyar hatóságok kizárólag a Központi Tanácossal tárgyalnak. Az utasítások legpontosabb végrehajtásáért nemcsak a Központi Tanács minden egyes tagja felel életével, hanem mindazok is életükkel felelnek, akik a Központi Tanács utasításait a legpontosabban nem teljesítik. A Központi Tanács nem hatóság, hanem csak a hatóságok végrehajtó szerve. Ez a Tanács minden zsidó szellemi, anyagi javai felett, sőt munkacseleite felett korlátlan intézkedési jogot, illetve köteleességet kapott.

A Központi Tanács egyébként felhívást intéz mindazokhoz a férfiakhoz, akiknek állandó lakása Budapest területén van, 1924-ben születtek és a leg-

újabb rendeletek értelmében zsidónak tekintendők s ezideig sem kisegítő munkaszolgálatot nem teljesítenek, sem pedig hadiüzemben nem dolgoznak, a felhívás közzétételétől számított két napon belül jelentkezniük kell a Magyar Zsidók Központi Tanácsánál (Wesselényi-utca 7.) lajstromozás végett.

A zsidók utazásának korlátozása

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A hivatalos lap csütörtöki száma kormányrendeletet közöl a zsidók utazásának korlátozásáról.

A rendelet értelmében az a zsidó, aki az 1240/1944. M. E. rendelet 1. paragrafusában meghatározott megkülönböztető jelzés viselésére köteles, sem közlekedés, sem szállítás céljára személygépjárművet (személyautó, motorkerékpár, gépjárműbérkocsi) nem használhat és az illetékes hatóság írásbeli engedélye nélkül sem közforgalmu vagy korlátozott közforgalmu vasuton, sem a közforgalomra berendezett személyszállító ha-

jón, sem pedig közhasználatu társaságkocsin nem utazhat. Nem vonatkozik ez a korlátozás a Budapest Székesfővárosi Közlekedési R. T., a Budapesti Helyiérdekű Vasut, valamint az egyes városok belterületén közlekedő vasutak és közhasználatu társaságkocsijáratok vonalaira.

Az egy utra vagy határozott időtartamra szóló engedélyt a m. kir. rendőrség működési területén az I. fokú rendőrhatalóság, egyebütt pedig a csendőrség adja meg. Ilyen engedély kiadásának csak akkor van helye, ha az utazást a munkahelyre való eljutás és onnan a lakóhelyre való visszatérés vagy egyéb fontos ok teszi szükségessé. Az engedélyt ki-